

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΙΕΦΘΑΕ

Πατέρα μου, τὸ τάμα σου
Γλυκεῖα ζωὴ μου παίρνει
Ἐπὶ τὴν ἡσυχίαν τὴν ὑπέρβου
Ἀπόθνηται με φέρνει.
Μὰ ἀφοῦ ὁ Θεὸς τὸ θέλησε
Ἐπὶ τὸν κάμπο κατεβαίνω
Τὸ θάνατο προσμένω,
Τὸ θάνατο ζητῶ.

Γιὰ μένα δὲν ἀκούστηκαν
Νυφιατικά τραγούδια·
Τὴν κεφαλὴν δὲν ἔθραναν
Νυφιατικά λουλούδια.
Μὰ ἀφοῦ εἶνε γιὰ τὸν τόπο μου
Ποῦ τώρα θὰ πεθάνω,
Νύμφης στεφάνιν βάνω
Ν' ἀνέβω στὸ βωμό.

Χαῖρε βουνὸ περὶ φανό
Κ' ἐδὼ καθάρια βρούσῃ!
Ποτὲ πῶς τὸ τραγουδῶ
Δὲ θέλει ἀντιλαλήσῃ.
Ὁ ἥλιος ποῦ ἀπ' τὴ θάλασσα
Προβάλλει στὸν αἰθέρα,
Μοῦ λέει πῶς ἦρθε ἡ μέρα
Ἡ μέρα τοῦ Θεοῦ.

Κ' ἐδεῖς, καλὲς συντροφισσες,
Ἀτίμητες παρθένες,
Ὅπου με τριγυρίζετε
Χλωμές καὶ δακρυσμένες,
Μὴν κλαῖτε καὶ ταράζετε
Τὴν ἄσπρη καρδιά μου·
Ποθοῦν τὰ σωθικά μου
Γαλὴν τ' οὐρανοῦ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ

... Τὸ ζήτημα εἶνε πολὺπλοκον, ὡς Ἀπικὴ Νύξ, καὶ δυσκόλως εἰμπορεῖ τις νὰ ποσφάνθῃ. Ὁ Ἑρβέρτος Σπένσερ, παραδείγματος χάριν, τοῦ ὁποῖου τὸ κύρος δὲν εἶνε ἴσως κατώτερον τοῦ τῆς φίλης σας Μ', φρονεῖ ἀπεναντίας ὅτι ἡ μόνη διανοητικὴ ἐνέργεια, ἡ καθαρῶς καὶ κανονικῶς γυναικεῖα, εἶνε ἡ σχετιζομένη πρὸς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων· ἐκτὸς αὐτῆς, πᾶσαν ἄλλην γυναικεῖαν ἐνασχόλησιν, — καὶ αὐτὴν βέβαια τὴν καλλιέργειαν τῆς φιλολογίας ἢ τὴν σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς, — τὴν θεωρεῖ ἀπλῶς ἀνωμαλίαν, ὀφειλομένην εἰς ὅλως τεχνικὰς διεγέρσεις. Ἡ δὲ πρὸ ἐνὸς αἰῶνος ἔλεγε καὶ ὁ Διδερῶ, ὅτι ὁ κινδυνώδεστερος ἐχθρὸς ἐνὸς ἡγεμόνος εἶνε ἡ σύζυγός του, ὅταν γνωρίζῃ νὰ κάμνῃ καὶ ἄλλα πράγματα ἐκτὸς τέκνων.

... Εἶνε ἀρετὰ ἀστείος ὁ ἰσχυρισμὸς σας, κύριε Κόθονε, ὅτι ἐπειδὴ τάχα εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον μέτριον ἡ ἡθοποιία μας πρέπει νὰ παριστάνωσι καὶ ἔργα μέτρια! Θέλετε ἀρὰ γε νὰ μας εἴπητε, — διότι καὶ καλὰ καλὰ δὲν σας ἐννοήσαμεν, — ὅτι τὰ μεγάλα ἔργα, τὰ προσωρισμένα διὰ μεγάλους ἡθοποιούς, εἶνε βαρεὰ καὶ ἀκατάλληλα διὰ τοὺς μικρούς, ὡς ὁ Ἀμλέτος φερ' εἰ-

πεῖν διὰ τοὺς ἐλληνικοὺς θιάσους; Ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο ὁ Ἀντίλαλος θάνετασσε τὴν γνώμην τοῦ Λέσσιγκ, ἡ ὁποία δὲν εἶνε ὅσον θὰ σας φαίνεται παράλογος, καθ' ἣν, ὅσῳ μεγαλῆτερον εἶνε τὸ ἔργον, τόσῳ περισσώτερον ἀναδεικνύει καὶ τὸν μέτριον ἡθοποιόν. ἐν ᾧ ἀπεναντίας μόνον μέγας ἡθοποιὸς εἰμπορεῖ νὰ παίξῃ καλῶς μέτριον ἔργον.

... Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ λυπῆσθε τὸν φίλον σας, Ἀγνωστε Φίλε, διὰ τοὺς ὑπερβολικοὺς καὶ ἀδικαιολογήτους φλόγους τῶν ἐχθρῶν του. Αὐτοί, ἐν ᾧ τὸν κάμνουν νὰ γελᾷ, ἀφυπνίζον καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀληθοῦς του ἀξίας, πρᾶγμα ὅχι ἴσως περιττὸν δι' ἓνα ἐργάτην τοῦ πνεύματος. Ἀπεναντίας εἰμπορεῖτε νὰ λυπῆσθε ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἐκτιμᾶτε δι' ὑπερβολικοὺς καὶ ἀδικαιολογήτους ἐπαίνους. Αὐτοὶ τὸν παραλύουν καὶ τὸν κάμνουν νὰ ἐρωτᾷ μετὰ λύπης ἂν πράγματι τοὺς ἀξίζει — στιγμὴ ὅχι ἀκίνδυνος καὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ διὰ τὸν καλλιτέχνην.

... Ὁμολογήσατε, κύριε Ἀνώνυμε, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἐπιτυχέστερα τοῦ ἰδικοῦ σας. Ἡμεῖς ἔξαφνα προτιμώμεν, ὡς πολὺ εὐφυσίτερον καὶ δηκτικώτερον, τὸ γραφὲν ὑπὸ τοῦ κ. Στεφάνου Δρακούμη εἰς τὴν τελευταίαν σελίδαν ἐνὸς Λευκώματος Κυρίας, γέμοντος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φλαριῶν πεζῶν καὶ ἐμμέτρων: Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα!

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΖΟΛΑ

Πρὸς τὸν K. Jules Héricourt, διευθυντὴν τοῦ φυσιολογικοῦ ἐργαστηρίου ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων, ὁ ὁποῖος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Bête Humaine εἶχε δημοσιεύσει ἐν τῇ Revue Bleue μελέτην ἀξιοσπουδάστον: «Ὁ Ζολὰ καὶ ἡ φυσιολογία τοῦ ἐγκληματίου», ὁ συγγραφεὺς τῶν Rougon-Macquart ἀπήντησε τὴν ἐπομένῃν σύντομον ἀλλὰ λίαν ἐνδιαφέρουσαν ἐπιστολήν, τώρα μόλις δημοσιευθεῖσαν:

Médan, 27 Ἰουνίου 1890.

Κύριε,

Ἀνέγνωνα μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν μελέτην, τὴν ὁποίαν εὐηρεστήθητε νὰ φερῶσθε εἰς τὸ «Ἀνθρώπινον Κτήνος» λογιζομαι δ' εὐτυχῆς, διότι ὅσον ἀφορᾷ τὴν φυσιολογίαν τοῦ ἐγκληματίου, τὰ συμπεράσματά μας εἶνε σχεδὸν τὰ αὐτά.

Ἡ μέθοδος τῆς ἐργασίας μου εἶνε ἀνάγκη ἐν αὐτῇ: ἐν πρώτοις λαμβάνω πληροφορίας ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου, ἀπὸ ὅ,τι εἶδα καὶ ἤκουσα· κατόπιν δὲ προστρέχω εἰς γραπτὰ, εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος βιβλία, ἢ εἰς τὰς ὑπὸ τῶν φίλων μου διδομένας μοι σημειώσεις. Ἡ φαντασία τέλος ἡ μᾶλλον ἡ αὐτόματος εὐθυγνωμία (intuition) συμπληροῖ τὸ ἐπιλοιπον. Παρ' ἐμοὶ ἡ χρῆσις τῆς αὐτομάτου εὐθυγνωσίας εἶνε πολὺ μεγάλῃ, μεγαλητέρα, ὑποβέτω, ἂν ὅσον ζητεῖτε νὰ τὴν παραστήσητε. Ὡς ἔλεγεν ὁ Φλωμπέρ, τὸ νὰ ζητῇ τις σημειώσεις εἶνε ἔργον εὐσυνειδήτου· ἀλλ' ἀφοῦ τὰς λάβῃ, πρέπει νὰ ἡξεύρῃ νὰ τὰς περιγρονῇ.

Σὰς εὐγνωμονῶ πολὺ, κύριε, διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ὑποστήριξιν, δι' ἧς περιεβάλατε τὸ ἔργον μου καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῇτε τὴν διαβεβαίωσιν τῶν εὐλικρινῶν καὶ ἐγκαρδίων μου αἰσθημάτων.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΖΟΛΑ